

DECIZIE

02 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu

Judecătorii : Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță,
Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Sergiu Țurcan,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Ministerului Afacerilor
Interne împotriva lui Sergiu Țurcan cu privire la încasarea sumei achitate cu titlu
de spor și supliment la salariu de funcție,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, prin care a
fost admis apelul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne, casată hotărârea
Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 20 octombrie 2015 și emisă o nouă
hotărâre de admitere integrală a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 16 februarie 2015, Ministerul Afacerilor Interne a depus o cerere de
chemare în judecată împotriva lui Sergiu Țurcan cu privire la încasarea sumei
achitate cu titlu de spor și supliment la salariu de funcție.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în rezultatul inspectării
financiare tematice a activității economico-financiare a Ministerului Afacerilor
Interne și a unor subdiviziuni subordonate pe parcursul anilor 2011-2014 (3 luni)
de către Inspekția Financiară din subordinea Ministerului Finanțelor, s-a constatat
că, membrilor grupului de lucru pentru elaborarea proiectului de lege privind
modul de asigurare și restabilire a ordinii publice în cadrul evenimentelor publice,
neîntemeiat, au fost calculate și achitate, lunar, pe parcursul anului 2013, sporuri la
salariu în mărime de 50% din salariul de funcție. În scopul lichidării iregularității
stabilite, conform pct.5 din Prescripția nr.27-04-04/786 din 20 iunie 2014, emisă de
Inspekția financiară, Ministerul Afacerilor Interne a fost obligat să întreprindă
măsuri pentru recuperarea, conform legislației în vigoare a cheltuielilor
neîntemeiate.

Menționează reclamantul că, la data de 07 octombrie 2014, a înaintat către
pârât o somație prin care a solicitat restituirea sporului primit în sumă de 68409,91
lei, însă până în prezent, suma menționată nu a fost restituită, fapt ce l-a
determinat pe reclamant să se adreseze în judecată cu cererea respectivă.

Solicită Ministerul Afacerilor Interne încasarea de la pârât a sumei achitate cu titlu de spor la salariu în mărime de 68409,91 lei.

Prin cererea suplimentară din 20 octombrie 2015, Ministerul Afacerilor Interne a solicitat încasarea de la Sergiu Țurcan în beneficiul său a sumei de 4505,64 lei, ce constituie supliment în mărime de 50 % din salariul de funcție, acordat în perioada 11 martie 2013-30 aprilie 2013, indicând că, prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 11 din 26 martie 2013, pentru 9 funcționari publici a Direcției economice și finanțe a MAI, în perioada 11 martie 2013-30 aprilie 2013 a fost stabilit supliment în mărime de 50 % din salariul de funcție pentru efectuarea recalculării pensiilor, prin ce au fost suportate cheltuieli suplimentare în sumă totală de 33389,53 lei, din care lui Sergiu Turcan i-a revenit suma de 4505,64 lei (f.d. 35-36).

Indică că în baza dispoziției Ministerului Afacerilor Interne nr.22/1244 din 06 iunie 2014, a fost anulat pct. 7 al dispoziției Ministerului Afacerilor Interne nr. 14/454 din 16 mai 2012, fiind dispusă inițierea procedurii de recuperare a sporului achitat membrilor grupului de lucru, în mărime de 50 % din salariul de funcție sumelor achitate în baza prevederilor pct.7 al dispoziției citate (f.d. 18).

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 20 octombrie 2015, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Împotriva hotărârii instanței de fond, la data de 27 octombrie 2015, a depus apel Ministerul Afacerilor Interne.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016 a fost admis apelul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre de admitere integrală a acțiunii.

La 22 iulie 2016, Sergiu Țurcan a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul, Sergiu Țurcan, în motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece este emisă cu aplicarea greșită a normelor de drept material și anume nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Consideră că suma pe care o pretinde Ministerul Afacerilor Interne de la dânsul, nu cade sub incidența situațiilor tipice expuse la art. 148 alin. (2) lit. a)-d) Codul muncii. Ori în cazul în care ipotetic acesta ar nimeri sub incidența situațiilor tipice expuse, numai atunci ar fi aplicabile prevederile art. 148 alin. (2) Codul muncii în subsidiar cu reglementările de la art. 514 și 572 Codul civil.

La 26 septembrie 2016, Ministerul Afacerilor Interne a depus referință prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art.434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit consideră că recursul este declarat în termen, deoarece la dosar lipsesc probe care ar confirma momentul recepționării deciziei contestate de către recurent.

În conformitate cu art.440 alin.(2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 19 octombrie 2016 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art.444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Pe parcursul examinării pricinii s-a stabilit că, Ministerul Afacerilor Interne a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Sergiu Țurcan prin care a solicitat încasarea sumei de 68409,91 lei, ce constituie sporul la salariu, și suma de 4505,64 lei, ce constituie supliment în mărime de 50 % din salariul de funcție, acordat în perioada 11 martie 2013-30 aprilie 2013.

Fiind investită cu judecarea pricinii în fond, prima instanță a respins acțiunea bazându-se pe prevederile art. 148 alin. (1) și art. 148 alin. (5) Codul muncii, concluzionând că sumele achitate în plus lui Sergiu Țurcan nu sunt din greșeală de calcul, dar din cauza aplicării greșite a legislației în vigoare.

Instanța de apel, judecând pricina în ordine de apel a concluzionat că prima instanță a aplicat greșit normele de drept material și că aplicabile cazului din speță sunt prevederile art. 512 alin. (1), 514 și 572 Codul civil, casând hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii cu încasarea de la Sergiu Țurcan în beneficiul Ministerului Afacerilor Interne a sumei de 68 409,91 lei achitate ca spor de salariu și suma de 4505,64 lei achitate ca supliment la salariu.

Judecând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel la emiterea deciziei a aplicat eronat normele de drept material, și prin urmare neîntemeiat a ajuns la concluzia sus-enunțată, pe când, în speță, prima instanță a emis o concluzie legală și întemeiată reieșind din următoarele.

S-a stabilit că în baza autorizațiilor nr. 1495 din 28 noiembrie 2013, nr. 03 din 09 ianuarie 2014, nr. 210 din 14 februarie 2014 nr. 365 din 17 martie 2014 nr. 510 din 11 aprilie 2014, nr. 1865 din 16 decembrie 2013, nr. 04 din 09 ianuarie 2014, nr. 211 din 14 februarie 2014 nr. 366 din 17 martie 2014 și nr. 511 din 11 aprilie 2014 eliberate de către Inspekția financiară, a fost efectuată inspectarea financiară tematică a activității economico-financiare a Ministerului Afacerilor Interne și a unor subdiviziuni subordonate privind executarea conformă a cerințelor înaintate în scrisoarea de sesizare nr. 27-04-04/874 din 09 iulie 2013 printre care și respectarea în perioada ianuarie 2012 –februarie 2014 a legislației în vigoare la retribuirea muncii.

În baza rezultatelor inspectării, la 16 mai 2012 de către Inspekția Financiară a fost emisă prescripția nr. 27-04-04/786 din 20 iunie 2014 privind lichidarea iregularităților stabilite în rezultatul inspectării financiare tematice a unor aspecte din activitatea economico-financiară a Ministerului Afacerilor Interne și unor subdiviziuni subordonate pe parcursul anilor 2011-2014.

Conform pct. 2.1 alin. (5) al prescripției, s-a indicat că la efectuarea retribuirii muncii au fost admise diferite iregularități de la legislația în domeniu,

fiind suportate cheltuieli suplimentare, inclusiv membrilor grupului de lucru pentru elaborarea proiectului de lege privind modul de asigurare și restabilire a ordinii publice în cadrul evenimentelor publice a fost calculat spor lunar în mărime de 50% din salariu de funcție.

Iar, prin pct. 5 al prescripției, în scopul lichidării iregularităților stabilite s-a obligat Ministerul Afacerilor Interne să întreprindă măsuri pentru recuperarea, conform legislației în vigoare a cheltuielilor neîntemeiate.

Prin urmare, în baza dispoziției Ministerului Afacerilor Interne nr. 22/1244 din 06 iunie 2014 a fost anulat pct. 7 al dispoziției MAI nr. 14/454 din 16 mai 2012, fiind dispusă inițierea procedurii de recuperare a sporului achitat membrilor grupului de lucru, în mărime de 50% din salariu funcției.

La 24 septembrie 2014 și 07 octombrie 2014 Ministerul Afacerilor Interne a înaintat către pârât somațiile înregistrate cu nr. 15/1-1800, nr. 22/2130, prin care a solicitat restituirea sporurilor primite în sumă de 68409,91 lei și 4505,64 lei.

Conform art. 4 Codul muncii, raporturile de muncă și alte rapoarte legate nemijlocit de acestea sunt reglementate de Constituția Republicii Moldova, de prezentul cod, de alte legi, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii.

Conform art. 148 alin. (1) și (2) Codul muncii, reținerile din salariu se pot face numai în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative.

Reținerile din salariu pentru achitarea datoriilor salariaților față de angajator se pot face în baza ordinului (dispoziției, deciziei, hotărârii) acestuia: a) pentru restituirea avansului eliberat în contul salariului; b) pentru restituirea sumelor plătite în plus în urma unor greșeli de calcul; c) pentru acoperirea avansului necheltuit și nerestituit la timp, eliberat pentru deplasare în interes de serviciu sau transferare într-o altă localitate ori pentru necesități gospodărești, dacă salariatul nu contestă temeiul și cuantumul reținerilor; d) pentru repararea prejudiciului material cauzat unității din vina salariatului (art.338); e) pentru restituirea costului carnetului de muncă întocmit salariatului la unitate.

Iar, art. 148 alin. (5) Codul muncii stipulează expres că, salariul plătit în plus salariatului de către angajator (inclusiv în cazul aplicării greșite a legislației în vigoare) nu poate fi urmărit, cu excepția unei greșeli de calcul.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că instanța de apel, contrar prevederilor legale menționate, a dispus încasarea de la Sergiu Țurcan a sumei de 68409,91 lei achitate ca spor la salariu și suma de 4505,64 lei achitate cu titlu de supliment la salariu, în baza prevederilor Codului civil.

Or, instanța de recurs consideră întemeiată concluzia instanței de fond precum că litigiului în cauză nu-i sunt aplicabile prevederile Codului civil, relațiile între Sergiu Țurcan și Ministerul Afacerilor Interne fiind relații de muncă.

Deci instanța de recurs conchide că instanța de apel eronat a concluzionat referitor la admiterea cererii de chemare în judecată depusă de Ministerul Afacerilor Interne.

În atare circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, soluția primei instanțe de respingere a acțiunii depuse de Ministerul Afacerilor Interne, este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material, cu aprecierea juridică

cuvenită a probelor în conformitate cu art. 130 CPC și respectării prevederilor art. art. 121, 122 CPC. Instanța de apel a aplicat greșit prevederile art. 512 alin. (1), 514 și 572 Codul civil, ceea ce a dus la pronunțarea unei hotărâri neîntemeiate.

Așadar, soluția dată de prima instanță conform normelor de drept material enunțate este legală și întemeiată, care a cercetat pertinent probele administrate la materialele pricinii și corect a soluționat litigiul dat.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță, însă normele de drept material au fost aplicate eronat de către instanța de apel și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Sergiu Țurcan, de a casa integral decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Sergiu Țurcan.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016 și se menține hotărârea Judecătoriei Botanica , mun. Chișinău din 20 octombrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Ministerului Afacerilor Interne împotriva lui Sergiu Țurcan cu privire la încasarea sumei achitate cu titlu de spor și supliment la salariu de funcție.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședințe, judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru